

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Prishtinë, më 19 korrik. 2019
Nr. ref.:AGJ 1397/19

AKTGJYKIM

në

rastin nr. KI24/17

Parashtrues

Bedri Salihu

Vlerësim i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës Supreme të Kosovës, Rev. nr. 308/2015, të 12 janarit 2017

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përbërë nga:

Arta Rama-Hajrizi, kryetare
Bajram Ljatifi, zëvendëskryetar
Bekim Sejdiu, gjyqtar
Selvete Gerxhaliu-Krasniqi, gjyqtare
Gresa Caka-Nimani, gjyqtare
Safet Hoxha, gjyqtar
Radomir Laban, gjyqtar
Remzije Istrefi-Peci, gjyqtare dhe
Nexhmi Rexhepi, gjyqtar

Parashtruesi i kërkesës

1. Kërkesa është dorëzuar nga z. Bedri Salihu nga Mitrovica, të cilin e përfaqëson z. Selman Bogiqi, avokat nga Prishtina (në tekstin e mëtejmë: parashtruesi i kërkesës).

Vendimi i kontestuar

2. Parashtruesi i kérkesës konteston Aktgjykimin [Rev. nr. 308/2015] e 12 janarit 2017 të Gjykatës Supreme të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejmë: Gjykata Supreme).

Objekti i çështjes

3. Objekt i çështjes është vlerësimi i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të kontestuar të Gjykatës Supreme, përmes të cilit, sipas pretendimeve të parashtruesit të kérkesës, janë shkelur të drejtat dhe liritë themelore të tij të garantuara me paragrafin 4 të nenit 21 [Parimet e Përgjithshme] dhe nenin 31 [E drejta për gjykim të drejtë dhe të paanshëm] të Kushtetutës të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejmë: Kushtetuta) në lidhje me nenin 6 (E drejta në proces të rregullt) të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut (në tekstin e mëtejmë: KEDNJ).

Baza juridike

4. Kërkesa bazohet në paragrafin 1 dhe 7 të nenit 113 [Juridiksiioni dhe Palët e Autorizuara] të Kushtetutës, në nenet 22 [Procedimi i kérkesës] dhe 47 [Kërkesa individuale] të Ligjit për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës, nr. 03/L-121 (në tekstin e mëtejmë: Ligji) dhe në rregullin 32 [Parashtrimi i kérkesave dhe përgjigjeve] të Rregullores së punës së Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejmë: Rregullorja e punës).
5. Më 31 maj 2018, Gjykata miratoi në seancë administrative plotësim-ndryshimin e Rregullores së punës, e cila u publikua në Gazetën Zyrtare të Republikës së Kosovës më 21 qershor 2018 dhe hyri në fuqi 15 ditë pas publikimit të saj. Rrjedhimisht gjatë shqyrtimit të kérkesës, Gjykata do të i referohet dispozitave juridike të rregullores së re në fuqi.

Procedura në Gjykatën Kushtetuese

6. Më 3 mars 2017, parashtruesi i kérkesës e dorëzoi kérkesën në Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejmë: Gjykata).
7. Më 7 prill 2017, Kryetarja e Gjykatës caktoi gjyqtaren Gresa Caka–Nimani Gjyqtare raportuese dhe Kolegin shqyrtues, të përbërë nga gjyqtarët: Altay Suroy (kryesues), Snezhana Botusharova dhe Ivan Čukalović.
8. Më 20 prill 2017, Gjykata njoftoi parashtruesin për regjistrimin e kérkesës dhe i kérkoi autorizimin përfaqësuesin ligjor para Gjykatës. Të njëjtën ditë, Gjykata dërgoi një kopje të kérkesës edhe Gjykatës Supreme.
9. Më 26 prill 2017, Gjykata pranoi dokumentin shtesë të kérkuar.

10. Më 16 qershor 2018, u përfundoi mandati i gjyqtarëve: Snezhana Botusharova dhe Almiro Rodrigues. Më 26 qershor 2018, u përfundoi mandati i gjyqtarëve: Altay Suroy dhe Ivan Čukalović.
11. Më 9 gusht 2018, Presidenti i Republikës së Kosovës emëroi gjyqtarët e rinj: Bajram Ljatifi, Radomir Laban, Remzie Istrefi-Peci dhe Nexhami Rexhepi.
12. Më 8 tetor 2018, duke qenë se katër gjyqtarëve të lartpërmendur u kaloi mandati i tyre si gjyqtarë të Gjykatës, Kryetarja e Gjykatës, në bazë të Ligjit dhe Rregullores së punës, nxori Vendimin KSH.KI24/17, për caktimin e Kolegjit të ri shqyrtaues, të përbërë nga gjyqtarët: Arta Rama-Hajrizi (kryesuese), Safet Hoxha dhe Radomir Laban.
13. Më 27 maj 2019, Kolegji Shqyrtaues shqyrtoi raportin e Gjyqtares rapportuese dhe njëzëri i rekomandoi Gjykatës pranueshmërinë e kërkesës.
14. Në të njëjtën ditë, Gjkata njëzëri konstatoi se (i) kërkesa është e pranueshme, dhe (ii) Aktgjykimi [Rev. nr. 308/2015] i 12 janarit 2017 i Gjykatës Supreme, nuk është në përputhshmëri me nenin 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm] të Kushtetutës në lidhje me nenin 6 (E drejta për një proces të rregullt) të KEDNJ-së.

Përbledhja e fakteve

15. Më 9 prill 2010, parashtruesi i kërkesës pësoi lëndime të rënda trupore në një aksident komunikacioni të shkaktuar nga shfrytëzuesi i sigurimit të Kompanisë së sigurimeve “SIGMA” në Prishtinë (në tekstin e mëtejmë: “SIGMA”).
16. Më 30 korrik 2014, Gjkata Themelore në Prishtinë (në tekstin e mëtejmë: Gjkata Themelore) përmes Aktgjykimit [C. nr. 1234/10] e aprovoi pjesërisht padinë e parashtruesit të kërkesës dhe e detyroi SIGMA-në që t’ia kompensojë parashtruesit të kërkesës: (i) dëmin material në vlerën e përgjithshme prej 3,176 euro duke përfshirë edhe rentën mujore në shumë prej 250 euro, duke filluar nga 30 korriku 2014 dhe deri në ekzistimin e kushteve ligjore; dhe (ii) dëmin jomaterial në vlerën e përgjithshme prej 32,000 euro të shkaktuar nga shfrytëzuesi i sigurimit.
17. Në një datë të pacaktuar, SIGMA parashtroi ankesë në Gjykatën e Apelit kundër Aktgjykimit të Gjykatës Themelore, duke pretenduar shkelje esenciale të procedurës kontestimore, vërtetim të gabuar dhe jo të plotë të gjendjes faktike dhe aplikim të gabuar të së drejtës materiale.
18. Më 29 qershor 2015, Gjkata e Apelit përmes Aktgjykimit [Ac. nr. 4842/2014] e aprovoi pjesërisht ankesën e SIGMA-s duke e (i) anuluar Aktgjykimin e Gjykatës Themelore përkitazi me shumat që ndërlidhen me kompensimin e shpenzimeve të terapisë fizikale, rentën mujore dhe shpenzimeve të procedurës; ndërsa (ii) vërtetuar Aktgjykimin e Gjykatës Themelore përkitazi me përcaktimin e shumës që ndërlidhet me dëmin jomaterial dhe një pjesë të dëmit material.

19. Në një datë të pacaktuar, SIGMA parashtroi kërkesë për revizion në Gjykatën Supreme kundër Aktgjykimit të lartcekur të Gjykatës së Apelit, duke pretenduar shkelje esenciale të procedurës kontestimore dhe zbatim të gabuar të së drejtës materiale, me propozimin që Gjykata Supreme të aprovojë revizionin dhe t'i zvogëlojë shumat përkitazi me dëmin jomaterial ose të anulon Aktgjykimin e kontestuar duke e kthyer çështjen në gjykatën e shkallës së parë në rivendosje.
20. Më 12 nëntor 2015, Gjykata Supreme përmes Aktgjykimit [Rev. Nr. 308/2015] e aprovoi pjesërisht si të bazuar kërkesën për revizion të parashtruar nga SIGMA, dhe, rrjedhimisht, e ndryshoi Aktgjykimin e Gjykatës së Apelit në lidhje me atë të Gjykatës Themelore, duke zvogëluar në vlerën prej rreth 20,000 euro kompensimin financiar për dëmin e shkaktuar parashtruesit të kërkesës e të konfirmuar nga dy gjykatat paraprake.
21. Më 27 janar 2016, parashtruesi i kërkesës dorëzoi kërkesën e parë në Gjykatë duke pretenduar se Aktgjykimi i lartcekur i Gjykatës Supreme është nxjerrë në shkelje të të drejtave dhe lirive themelore të tij të garantuara me nenin 31 të Kushtetutës në lidhje me nenin 6 të KEDNJ-së.
22. Më 20 maj 2016, Gjykata përmes Aktgjykimit në rastin KI18/16 (Shih rastin e Gjykatës KI18/16, me parashtrues *Bedri Salihu*, Vlerësim i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës Supreme të Kosovës, Rev. nr. 308/2015, të 12 nëntorit 2015), konstatoi shkelje të nenit 31 të Kushtetutës në lidhje me paragrafin 1 të nenit 6 të KEDNJ-së, me arsyetimin se Aktgjykimi i kontestuar i Gjykatës Supreme nuk i përmbushte standartet e një vendimi të arsyetuar gjyqësor.
23. Më 12 janar 2017, pas Aktgjykimit të Gjykatës në rastin KI18/16, Gjykata Supreme nxori Aktgjykimin e ri, respektivisht, të dytë për rastin, Aktgjykimin [Rev.nr.308/2015], përmes të cilit përsëriti gjetjet e Aktgjykimit të parë, respektivisht Aktgjykimit [Rev. nr. 308/2015] të 12 nëntorit 2015.

Pretendimet e parashtruesit të kërkesës

24. Parashtruesi i kërkesës pretendon se Aktgjykimi i kontestuar i Gjykatës Supreme, përkatësisht Aktgjykimi i saj i dytë, është nxjerrë në shkelje të të drejtave dhe lirive të tij themelore të garantuara me nenin 21 [Parimet e Përgjithshme] dhe nenin 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm] të Kushtetutës në lidhje me nenin 6 (E drejta për një proces të rregullt) të KEDNJ-së.
25. Parashtruesi i kërkesës më specifikisht pretendon se Aktgjykimi i Gjykatës në rastin KI18/16 nuk është zbatuar nga Gjykata Supreme. Sipas pretendimeve të parashtruesit të kërkesës, Aktgjykimi i kontestuar i Gjykatës Supreme, përkatësisht Aktgjykimi [Rev. nr. 308/2015] i 12 janarit 2017 është i njëjtë me Aktgjykimin e saj të parë, përkatësisht Aktgjykimin [Rev. nr. 308/2015] e 12 nëntorit 2015, dhe sërisht dështon të arsyetozi zvogëlimin e shumës prej 20,000 eurosh të kompensimit të dëmit të vërtetuar përmes Aktgjykimit [Ac. nr. 4842/14] të 29 qershorit 2015 të

Gjykatës së Apelit në lidhje me Aktgjykimin [C. n. 1234/10] e 30 korrikut 2014 të Gjykatës Themelore.

26. Parashtruesi i kërkesës gjithashtu pretendon se në nxjerrjen e Aktgjykimit të dytë të Gjykatës Supreme, kjo e fundit nuk ka qenë e paanshme sepse Kryetari i kolegjit ka qenë sérish gjyqtari i njëjtë, përkatësisht, gjyqtari E.H.
27. Në fund, parashtruesi i kërkesës kérkon nga Gjykata që të shpall kërkesën e pranueshme; të shpall të pavlefshëm Aktgjykimin e kontestuar [Rev. nr. 308/2015] të 12 janarit 2017 të Gjykatës Supreme duke e kthyer çështjen në rivendosje në Gjykatën Supreme; dhe që gjatë kësaj të fundit, të përjashtohet nga vendimmarrja gjyqtari E.H.

Pranueshmëria e kërkesës

28. Gjykata së pari duhet të shqyrtojë nëse kërkesa i ka përbushur kriteret e pranueshmërisë, të përcaktuara me Kushtetutë dhe të specifikuara më tej me Ligj dhe me Rregullore të punës.
29. Në këtë drejtim, Gjykata i referohet paragrafëve 1 dhe 7 të nenit 113 [Juridikzioni dhe Palët e Autorizuara] të Kushtetutës, i cili përcakton:

“1. Gjykata Kushtetuese vendos vetëm përrastet e ngritura para gjykatës në mënyrë ligjore nga pala e autorizuar”.

7. Individët janë të autorizuar të ngrenë shkeljet nga autoritetet publike të të drejtave dhe lirive të tyre individuale, të garantuara me Kushtetutë, mirëpo vetëm pasi të kenë shteruar të gjitha mjetet juridike të përcaktuara me ligj”.

30. Në vazhdim, Gjykata gjithashtu i referohet kritereve të pranueshmërisë siç janë të përcaktuara me Ligj. Në lidhje me këtë, Gjykata i referohet neneve 47 [Kërkesa individuale], 48 [Saktësimi i kërkesës] dhe 49 [Afatet] të Ligjit, të cilët përcaktojnë:

Neni 47
[Kërkesa individuale]

“1. Çdo individ ka të drejtë të kërkojë nga Gjykata Kushtetuese mbrojtje juridike në rast se pretendon se të drejtat dhe liritë e tija individuale të garantuara me Kushtetutë janë shkelur nga ndonjë autoritet publik.

2. Individ mund të ngrejë kërkesën në fjalë vetëm pasi që të ketë shteruar të gjitha mjetet juridike të përcaktuara me ligj.”

Neni 48
[Saktësimi i kërkesës]

“Parashtruesi i kërkesës ka për detyrë që në kërkesën e tij të qartësojë saktësisht se cilat të drejta dhe liri pretendon se i janë cenuar dhe cili është akti konkret i autoritetit publik të cilin parashtruesi dëshiron ta kontestoj”.

Neni 49
[Afatet]

“Kërkesa parashtrohet brenda afatit prej katër (4) muajve. Afati fillon të ecë që nga dita kur parashtruesit i është dorëzuar vendimi gjyqësor...”

31. Për sa i përket përbushjes së këtyre kritereve, Gjkata vlerëson se parashtruesi i kërkesës është palë e autorizuar dhe konteston një akt të një autoriteti publik, përkatësisht Aktgjykimin [Rev.nr.308/2015] e 12 janarit 2017 të Gjykatës Supreme, pasi i ka shteruar të gjitha mjetet juridike të përcaktuara me ligj. Parashtruesi i kërkesës gjithashtu ka sqaruar të drejtat dhe liritë themelore që ai pretendon se i janë shkelur, në pajtim me nenin 48 të Ligjit, dhe ka dorëzuar kërkesën në pajtim me afatet e përcaktuara në nenin 49 të Ligjit.
32. Gjkata gjithashtu konstaton se kërkesa e parashtruesit të kërkesës i plotëson kriteret e pranueshmërisë të përcaktuara përmes paragrafi 1 të rregullit 39 të Rregullores së punës. E njëjtë nuk mund të shpallet e papranueshme mbi bazën e kushteve të përcaktuara përmes paragrafit 3 të rregullit 39 të Rregullores së punës.
33. Për më tepër dhe në fund, Gjkata vlerëson se kjo kërkesë nuk është qartazi e pabazuar në baza kushtetuese sic përcaktohet përmes paragrafit 2 të rregullit 39 të Rregullores së punës dhe rrjedhimisht ajo duhet dekluarar e pranueshme. (Shih gjithashtu rastin e GJEDNJ-së *Alimuçaj kundër Shqipërisë*, kërkesa nr. 20134/05, Aktgjykimi i 9 korrikut 2012, paragrafi 144).

Meritat e kërkesës

34. Gjkata fillimisht rikujton që Gjkata Themelore i kishte përcaktuar parashtruesit të kërkesës një kompensim të caktuar për dëmet materiale dhe jomateriale të cilat i ishin shkaktuar si rezultat i aksidentit të 9 prillit 2010. Ky kompensim, me ndryshime të caktuara, ishte vërtetuar dhe nga Gjkata e Apelit. Gjkata Supreme në anën tjetër, duke vepruar sipas kërkesës për revizion të së paditurës, përkatësisht SIGMA-s, kishte ndryshuar Aktgjykimet e gjykatave më të ulëta, duke zvogëluar shumën e përcaktuar të kompensimit në vlerën prej rreth 20,000 euro. Gjkata kishte shpallur të pavlefshëm këtë Aktgjykim të Gjykatës Supreme, duke konstatuar së i njëjti ishte nxjerrë në shkelje të nenit 31 të Kushtetutës në lidhje me nenin 6 të KEDNJ-së sepse nuk plotësonte standarde e një vendimi të arsyetuar gjyqësor. Gjkata Supreme, përmes Aktgjykimit të kontestuar, përkatësisht Aktgjykimit [Rev. nr. 308/2015] të 12 janarit 2017, sërisht konfirmoi vendimin saj të parë, përkatësisht Aktgjykimin [Rev. nr. 308/2015] e 12 nëntorit 2015. Ky Aktgjykim është kontestuar

sërisht në Gjykatë nga parashtruesi i kërkesës, i cili pretendon shkelje të nenit 31 të Kushtetutës në lidhje me nenin 6 të KEDNJ-së, sepse sipas parashtruesit të kërkesës, Gjykata Supreme (i) nuk ka zbatuar Aktgjykim e Gjykatës në rastin KI18/16 sepse Aktgjykimi i saj vazhdon të mos jetë i arsyetuar; dhe (ii) ishte e anshme sepse kishte vendosur në përbërje të njëjtë të kolegjit në të dyja rastet.

35. Gjykata do të i trajtoj këto pretendime veç e veç duke aplikuar në to praktikën gjyqësore të Gjykatës Evropiane për të Drejtat e Njeriut (në tekstin e mëtejmi: GJEDNJ), mbi bazën e të cilës Gjykata, bazuar në nenin 53 [Interpretimi i Dispozitave për të Drejtat e Njeriut] të Kushtetutës, është e detyruar të interpretojë të drejtat dhe liritë themelore të garantuara me Kushtetutë. Rrjedhimisht, sa i përket vlerësimit të pretendimeve për shkeljen e nenit 31 të Kushtetutës në lidhje me nenin 6 të KEDNJ-së, Gjykata do t'i referohet praktikës gjyqësore të GJEDNJ-së.

Sa i përket pretendimeve që ndërlidhen me moszbatimin e Aktgjykit të Gjykatës në rastin KI18/16 dhe mungesën e vendimit të arsyetuar gjyqësor

36. Gjykata thekson se ajo tashmë ka një praktikë të konsoliduar sa i përket të drejtës për një vendim të arsyetuar gjyqësor të garantuar me nenin 31 të Kushtetutës në lidhje me nenin 6 të KEDNJ-së. Kjo praktikë është ndërtuar duke u bazuar në praktikën gjyqësore të GJEDNJ-së, përfshirë por duke mos u kufizuar në rastet *Hadjianastassiou kundër Greqisë*, Aktgjykim i 16 dhjetorit 1992; *Van de Hurk kundër Hollandës*, Aktgjykim i 19 prillit 1994; *Hiro Balani kundër Spanjës*, Aktgjykim i 9 dhjetorit 1994; *Higgins dhe të tjerët kundër Francës*, Aktgjyktimi i 19 shkurtit 1998; *Garcia Ruiz kundër Spanjës*, Aktgjyktimi i 21 janarit 1999; *Hirvisaari kundër Finlandës*, 27 shtatorit 2001; *Suominen kundër Finlandës*, Aktgjyktimi i 1 korrikut 2003; *Buzescu kundër Rumanisë*, Aktgjyktimi i 24 majit 2005; *Pronina kundër Ukrainës*, Aktgjyktimi i 18 korrikut 2006; dhe *Tatishvili kundër Rusisë*, Aktgjyktimi i 22 shkurtit 2007. Për më tepër, parimet themelore sa i përket të drejtës për një vendim të arsyetuar gjyqësor janë elaboruar po ashtu në rastet e kësaj Gjykate, duke përfshirë por duke mos u kufizuar në KI72/12, *Veton Berisha dhe Ilfete Haziri*, Aktgjyktimi i 17 dhjetorit 2012; KI22/16, *Naser Husaj*, Aktgjyktimi i 9 qershorit 2017; KI97/16, parashtrues “*IKK Classic*”, Aktgjyktimi i 9 janarit 2018; dhe KI143/16, *Muharrem Blaku dhe të tjerët*, Aktvendim për papranueshmëri i 13 qershorit 2018.
37. Në parim, praktika gjyqësore e GJENDJ-së dhe ajo e Gjykatës theksojnë se e drejta për një proces të rregullt gjyqësor përfshin të drejtën për një vendim të arsyetuar dhe se gjykatat duhet “*të tregojnë me qartësi të mjaftueshme arsyet në të cilat ata bazuan vendimin e tyre*”. Megjithatë, ky detyrim i gjykatave nuk mund të kuptohet si kërkesë për një përgjigje të hollësishme në çdo argument. Shkalla në të cilën zbatohet detyrimi për të dhënë arsy mund të ndryshojë varësisht nga natyra e vendimit dhe duhet të përcaktohet në drithën e rrethanave të rastit. Janë argumentet thelbësore të parashtruesve të kërkesës që duhet të adresohen dhe arsyet e dhëna duhet të jenë të bazuara në ligjin e aplikueshëm.

38. Në këtë drejtim, Gjykata rikujton që Aktgjykimi i parë i Gjykatës Supreme, përkatësisht Aktgjykimi [Rev.nr.308/2015] i 12 nëntorit 2015, dhe i cili ishte shpallur i pavlefshëm nga Gjykata, kishte përbajtur arsyetimin në vijim sa i përket ndryshimit të vendimeve të gjykatave më të ulëta në lidhje me lartësinë e kompensimit:

“Sipas vlerësimi të Gjykatës Supreme të Kosovës, shumat e gjykuara nga ana e gjykatës së instancës më të ulët, që kanë të bëjnë në emër të shpërbimit të dëmit jomaterial në emër të dhimbjeve fizike dhe në emër të frikës së pësuar dhe zvogëlim të aktivitetit jetësor për paditësin Bedri Salihu, nuk janë adekuante dhe në përputhje me natyrën e shpërbimit të dëmit jomaterial duke marrë parasysh rëndësinë e shkallës e së mirës dhe qëllimit që shërben ky shpërbim, sic është paraparë me nenin 200 par. 1 dhe 2 të Ligjit mbi Detyrimet”.....

“Nisur nga kjo dhe duke pasur parasysh moshën e paditësit në kohën kur kanë pësuar pësuar fatkeqësinë, natyrën e lëndimeve si dhe qëllimin e shpërbimit të dëmit jomaterial, kjo Gjykatë konsideron se me ndihmën e shumave të caktuara paditësi mund të përjetojë një satisfaksion të konsiderueshëm për dhimbjet fizike dhe të frikës së pësuar”.

39. Në këtë aspekt, Gjykata specifikisht kishte konstatuar se Gjykata Supreme (i) nuk kishte sqaruar asnjë nga faktet që i ka shqyrtauar as ndonjë prej arsyeve të veçanta që ajo mund të ketë marrë parasysh, kur në mënyrë të konsiderueshme i kishte ndryshuar dhe zvogëluar shumat e miratuara më parë nga gjykatat e shkallëve më të ulëta (shih, Aktgjykin e Gjykatës në rastin KI18/16, paragrafi 43); (ii) nuk i referohet ndonjë arsyje faktike dhe ligjore në lidhje me atë se si dhe pse ai dallonte në mënyrë të konsiderueshme nga vendimi i gjykatave të shkallës më të ulët sa i përket shumës së kompensimit për dëmin jomaterial (shih, Aktgjykin e Gjykatës në rastin KI18/16, paragrafi 46); dhe (iii) nuk kishte arsyetur veçanërisht se përsë shuma e ndryshuar e kompensimit monetar për dëmin jomaterial që i është shkaktuar parashtruesit të kërkësës ishte ndryshuar dhe zvogëluar në raport me qëndrimin e gjykatave të shkallës më të ulëta (shih, Aktgjykin e Gjykatës në rastin KI18/16, paragrafi 50).
40. Aktgjykimi i dytë i Gjykatës Supreme, i nxjerrë si rezultat i Aktgjykimit të Gjykatës në rastin KI18/16, në adresimin e vërejtjeve të Gjykatës, kishte dhënë arsyetimin e mëposhtëm:

“Me rastin e caktimit të shpërbimit të dëmit jomaterial në emër të dhimbjeve fizike të pësuara, frikës së pësuar, kjo gjykatë ka marrë parasysh intensitetin e dhimbjeve dhe të frikës së pësuar nga lëndimi, siç parashikohet me dispozitën e nenit 200 par. 2 të LMD. Përpos këtyre elementeve me rendësi në caktimin e shumës së shpërbimit e dëmit duhen marrë parasysh edhe të gjitha rrrethanat tjera te rastit, e veçanërisht përjetimet e pakëndshme dhe komplikimet mundshme gjatë mjekimit. Me rastin e caktimit të shpërbimit të dëmit jo material në emër të zvogëlimit të aktivitetit të përgjithshëm jetësor, kjo gjykatë ka marr parasysh kohëzgjatjen e tyre, moshën e paditësit, profesionin e tij si

kamerier' ku kërkohet qëndrimi i gjatë në këmbë që shkaktojnë dhimbje të vazhdueshme për shkak të natyrës së lëndimit dhe pasojat që kanë pasur të paditësi si dhe qëllimin e shpërblimit të këtij dëmi jo material. Në këtë rast janë marrë për bazë karakteristikat personale të paditësit si dhe praktikën e kësaj gjykate në caktimin e lartësisë së dëmit jo material."

41. Gjykata në këtë kontekst rikujton që bazuar në praktikën e gjyqësore të GJEDNJ-së dhe të Gjykatës, argumentet thelbësore të parashtruesve të kërkesës duhet të adresohen dhe arsyet e dhëna duhet të jenë të bazuara në ligjin e aplikueshëm. Në rastin konkret, pretendimet e parashtruesit të kërkesës që ndërlidhen me zvogëlimin e konsiderueshëm të kompensimit, Gjykata i kishte konsideruar si thelbësore në Aktgjykimin e saj të parë, duke kërkuar specifikisht nga Gjykata Supreme që gjatë rivendosjes të i sqaroj arsyet në të cilat ajo është bazuar për uljen e shumës së kompensimit.
42. Gjykata verën se Gjykata Supreme përmes Aktgjykimit të saj të dytë, kishte dështuar sérish të ofroj një arsyetim që i përbush standardet e një vendimi të arsyetuar gjyqësor të garantuar me nenin 31 të Kushtetutës në lidhje me nenin 6 të KEDNJ-së, sepse (i) vendimi i gjykatës kishte përdorur një arsyetim të përgjithshëm dhe i cili nuk ishte i bazuar në rrethanat e veçanta dhe të gjendjes faktike të rastit konkret dhe për më tepër, (ii) përderisa vendimi i gjykatës i është referuar nenit 200 të Ligji mbi Marrëdhëniet e Detyrimeve të 30 marsit 1978, ai nuk sqaron se si ky nen apo edhe praktika e Gjykatës Supreme, të cilës ajo vet i referohet, është aplikuar në rrethanat e rastit konkret. Gjykata vlerëson se arsyetimi i Gjykatës Supreme, edhe më tej nuk sqaron për parashtruesin e kërkesës dhe as për publikun, se për çfarë arsyefaktike dhe ligjore, ajo ka zvogëluar në mënyrë të konsiderueshme vlerën e kompensimit të dëmit, të vërtetuar nga dy gjykatat e shkallës më të ultë.
43. Prandaj, duke marrë parasysh vërejtjet e mësipërme dhe procedurën në tërësi, Gjykata konsideron që Aktgjykimi i dytë i Gjykatës Supreme, përkatësisht Aktgjykimi [Rev.nr.308/2015] i 12 janarit 2017, nuk ka korrigjuar shkeljet e konstatuara me Aktgjykimin e Gjykatës Supreme në rastin KI18/16 dhe rrjedhimisht nuk i ka dhënë arsyë të mjaftueshme parashtruesit të kërkesës për uljen e kompensimit të dëmit të përcaktuar nga gjykatat e instancës më të ulët, duke rezultuar kështu në shkelje të së drejtës së parashtruesit të kërkesës për një vendim të arsyetuar gjyqësor, si pjesë përbërëse e së drejtës për gjykim të drejtë dhe të paanshëm të garantuar me nenin 31 të Kushtetutës në lidhje me nenin 6 të KEDNJ-së. (Shih rasti i GJEDNJ-së *Grădinar kundër Moldavisë*, Aktgjykimi i 8 prillit 2008, paragrafi 115).

Sa i përket pretendimeve që ndërlidhen me paanshmërinë e gjykatës

44. Në vlerësimin e pretendimeve që ndërlidhen me paanshmërinë e gjykatës, Gjykata fillimisht rikujton se paanësia e një gjykate sipas nenit 31 të Kushtetutës në lidhje me nenin 6 të KEDNJ-së, bazuar në praktikën e konsoliduar gjyqësore të GJEDNJ-së, duhet të përcaktohet sipas (i) testit subjektiv, rrjedhimisht në bazë të bindjes dhe sjelljes personale të një gjyqtari, duke nënkuptuar se një gjyqtar mund të ketë

pasur paragjykime personale apo anshmëri në një rast të caktuar; dhe (ii) testit objektiv, rrjedhimisht konstatimit nëse vet gjykata, mes tjerash, përbërja e saj, ka ofruar garanci të mjaftueshme për të përjashtuar çdo dyshim legjitim në këtë drejtim. (Shih ndër të tjera, rastet e GJEDNJ-së, *Miracle Europe KFT* kundër *Hungarisë*, Aktgjykim i 12 prillit 2015, paragrafët 54 dhe 55; *Gautrin* dhe të tjerët kundër *Francës*, Aktgjykim i 20 majit 1998, parografi 58; *San Leonard Band Club* kundër *Maltës*, Aktgjykim i 29 korrikut 2004, paragrafi 58; *Thomann* kundër *Zvicrës*, Aktgjykim i 10 qershorit 1996, parografi 30; *Wettstein* kundër *Zvicrës*, Aktgjykim i 21 dhjetorit 2000, parografi 42; *Korzeniak* kundër *Polonisë*, Aktgjykim i 10 janarit 2017, parografi 46; dhe rastin e Gjykatës KI06/12, me parashtrues *Bajrush Gashi*, Aktgjykim i 9 majit 2012, parografi 45).

45. Më specifisht, sa i përket testit subjektiv, bazuar në praktikën gjyqësore të GJEDNJ-së, paanshmëria personale e gjyqtarit duhet të prezumohet deri sa të vërtetohet e kundërtë. (Shih, ndër të tjera, rastet e GJEDNJ-së, *Mežnarić* kundër *Kroacisë*, Aktgjykim i 30 nëntorit 2005, parografi 30; *Padovani* kundër *Italisë*, Aktgjykim i 26 shkurt 1993, parografi 26; *Morel* kundër *Francës*, parografi 41; *San Leonard Band Club* kundër *Maltës*, cituar më lart, paragrafi 59; *Hauschildt* kundër *Danimarkës*, Aktgjykim i 24 majit 1989, parografi 47; *Driza* kundër *Shqipërisë*, Aktgjykim i 13 nëntorit 2007, parografi 75; dhe *Korzeniak* kundër *Polonisë*, cituar më lart, parografi 47). Për sa i përket llojit të provave të nevojshme për të dëshmuar një gjë të tillë, GJEDNJ, për shembull, është përpjekur që të vërtetojë nëse një gjyqtar tregon armiqësi ose vullnet të keq për arsyen personale. (Shih, ndër të tjera, rastin e GJEDNJ-së, *De Cubber* kundër *Belgikës*, Aktgjykim i 26 tetorit 1984, parografi 25). Megjithatë, parimi në të cilin duhet të supozohet se gjykata është e liruar nga paragjykimet apo njëanshmëria personale është i vendosur për një kohë të gjatë në praktikën gjyqësore të GJEDNJ-së. (Shih, rastet e GJEDNJ-së, *Kyprianou* kundër *Qipros*, cituar më lart, paragrafi 119; *Micallef* kundër *Maltës*, Aktgjykim i 15 tetorit 2009, paragrafët 93-94; dhe *Tozicka* kundër *Polonisë*, Aktgjykim i 24 korrikut 2012, parografi 33).
46. Për më tepër, sipas praktikës gjyqësore të GJEDNJ-së, përderisa në disa raste mund të jetë e vështirë të gjenden faktet bazuar në të cilat mund të përblyset prezumimi i paanësisë subjektive të një gjyqtari, kriteret dhe kërkesat për paanësinë objektive përcaktojnë një garaci shtesë për një gjykim të paanshëm. (Shih, rastin e GJEDNJ-së *Micallef* kundër *Maltës*, cituar më lart, paragrafët 95 dhe 101). Duhet të theksohet se në shumicën e rasteve që ndërlidhen me cështje të paanshmërisë, GJEDNJ është fokusuar dhe ka gjetur shkelje në aspektin e testit objektiv. (shih, gjithashtu rastin e GJEDNJ-së, *Ramos Nunes de Carvalho e Sá* kundër *Portugalisë*, Aktgjykim i 6 nëntorit 2018, parografi 146; dhe *Korzeniak* kundër *Polonisë*, cituar më lart, parografi 48).
47. Për sa i përket testit objektiv, Gjykata vëren se bazuar në praktikën gjyqësore të GJEDNJ-së, kur aplikohet mbi një trup gjykues, duhet të determinohet nëse ndaras nga sjellja personale e cilitdo gjyqtarë, mund të ketë fakte të mjaftueshme të cilat mund të ngrenë dyshime për paanshmërinë e gjykatës. Në këtë aspekt edhe dukja/perceptimi mund të ketë rëndësi, sepse "drejtësia jo vetëm duhet të zbatohet,

por ajo duhet tē shihet që po tē zbatohet". (Në këtë kontekst, shih ndër tē tjera, rastet e GJEDNJ-së, *De Cubber kundér Belgjikës*, cituar më lart, paragrafi 26). Çështja esenciale është besimi që gjykatat në një shoqëri demokratike duhet tē reflektojnë në publik. (Shih, ndër tē tjera, rastet e GJEDNJ-së, *Castillo Algar kundér Spanjës*, Aktgjykim i 28 tetorit 1998, paragrafi 45; *San Leonard Band Club kundér Maltës*, cituar më lart, paragrafi 60; dhe *Golubović kundér Kroacisë*, cituar më lart, paragrafi 49). Prandaj, cilido gjyqtar për tē cilin mund tē ketë arsyé legjitime për tē dyshuar në mungesë paanshmërie, duhet tē térhiqet nga vendimmarrja. (Shih, rastin e GJEDNJ-së, *Micallef kundér Maltës*, cituar më lart, paragrafi 98).

48. Për më tepër, bazuar në praktikën gjyqësore tē GJEDNJ-së, situatat në kuadër tē tē cilave mund tē ngrihen çështje lidhur me mungesën e paanshmërisë, mund tē jenë tē (i) natyrës funksionale dhe (ii) personale.
49. E para, ndërlidhet me ushtrimin e funksioneve tē ndryshme brenda një procesi gjyqësor nga i njëjti person ose tē natyrës hierarike apo tē ndonjë natyre tjetër, në mes gjyqtarit dhe akterëve tjerë në procesin e caktuar gjyqësor. Përkitazi me këto tē fundit, niveli dhe natyra e kësaj lidhje duhet tē ekzaminohet. Këto situata tē natyrës funksionale, mund tē përfshijnë shembuj tē rasteve kur në tē njejin rast janë ushtruar funksione (i) këshillëdhënëse dhe gjyqësore (për këtë kontekst, shih ndër tē tjera, rastet e GJEDNJ-së *Procola kundér Luxembourg*, Aktgjykim i 8 shtatorit 1995, paragrafi 45; *Kleyn dhe tē Tjerët kundér Holandës*, Aktgjykim i 6 majit 2003, paragrafi 200; *Sacilor Lormines kundér Francës*, Aktgjykim i 9 nëntorit 2006, paragrafi 74); (ii) gjyqësore dhe jashtë-gjyqësore (për këtë kontekst, shih ndër tē tjera, rastin e GJEDNJ-së, *McGonnell v. the United Kingdom*, Aktgjykim i 8 shkurtit 2000, parafat 52-57); dhe (iii) tē ndryshme gjyqësore. Në këtë kontekst, GJEDNJ thekson se vlerësimi nëse pjesëmarrja e tē njejit gjyqtar në fazë tē ndryshme tē procesit gjyqësor mund tē ketë rezultuar në shkelje tē kërkësave që ndërlidhen me paanësinë e gjykatës, duhet tē vlerësohet nga rasti në rast dhe varet nga rrethanat e secilit rast. Ndërsa e dyta, përkatësisht, çështjet e natyrës personale, kryesisht ndërlidhen me mënyrën e sjelljes së një gjyqtari përkitazi me një rast ose ekzistencën e lidhjeve me njérën nga palët apo përfaqësuesit tē tij/saj në një rast.
50. Gjykata gjithashtu thekson, se bazuar në praktikën gjyqësore tē GJEDNJ-së, vlerësimi i paanësissë së gjykatës në kuptim tē testin subjektiv dhe objektiv nënkupton që duhet tē determinohet nëse në një rast tē caktuar mund tē ketë dyshime legjitime për tu frikësuar që një trupi tē caktuar gjykues i mungon paanshmëria. Megjithatë, për tē vendosur nëse në një rast konkret ka bazë tē mjaftueshme për tē determinuar se një gjyqtar i caktuar nuk është i paanshëm, pikëpamja e parashtruesit është e rëndësishme, por jo vendimtare. Ajo që ka rëndësi është vlerësimi i gjykatës nëse një dyshim e tillë mund tē justifikohet objektivisht. (Shih, ndër tē tjera, rastet e GJEDNJ-së, *Mežnarić kundér Kroacisë*, cituar më lart, paragrafi 31; *Ferrantelli dhe Santangelo kundér Italisë*, Aktgjykim i 7 gushtit 1996, paragrafi 58; *Wettstein kundér Zvicrrës*, cituar më lart, paragrafi 44; *San Leonard Band Club kundér Maltës*, cituar më lart, paragrafi 60; *Korzeniak*

kundër Polonisë, cituar më lart, paragrafi 49 dhe *Tozicka kundër Polonisë*, cituar më lart, paragrafi 33).

51. Në aplikimin e këtyre parimeve në kontekst të rrethanave të rastit konkret, Gjykata rikujton që parashtruesi i kërkësës pretendon se pjesëmarrja e gjyqtarit të Gjykatës Supreme, E.H, në të dy rastet e tij, si Kryetar i kolegjit, ngrit frikën dhe dyshimet e tij për paanshmérinë e gjykatës. Megjithatë, Gjykata vëren, që përpos faktit që gjyqtari E.H ishte Kryetar i kolegji në të dyja rastet e parashtruesit të kërkësës, edhe përbërja e kolegjit në Gjykatën Supreme ishte e njëjtë. Aktgjykimi i parë i Gjykatës Supreme, përkatesisht Aktgjykimi [Rev.nr.308/2015] i 12 nëntorit 2015, ishte vendosur nga kolegji i përbërë nga gjyqtarët E.H; G.S; dhe M.R. Ky Aktgjykim ishte shpallur i pavlefshëm nga Gjykata përmes rastit KI18/16. Aktgjykim i dytë i Gjykatës Supreme, përkatesisht Aktgjykimi [Rev.nr.308/2015] i 12 janarit 2017, i cili ishte nxjerrë si rezultat i Aktgjykimit të Gjykatës, ishte vendosur sërisht nga përbërja e njëjtë e kolegjit, nga gjyqtarët E.H; G.S; dhe M.R, respektivisht.
52. Në dritën e këtyre fakteve, Gjykata, bazuar në praktikën gjyqësore të GJEDNJ-së, duhet të vlerësoj pretendimet e parashtruesit të kërkësës për anshmérinë e Gjykatës nën testin subjektiv dhe objektiv.
53. Sa i përket testit subjektiv, Gjykata rikujton se paanshmëria personale e gjyqtarit duhet të prezumohet deri sa të vërtetohet e kundërtë. Parashtruesi i kërkësës nuk ka paraqitur asnjë provë e e cila do të mund të vinte në dyshim paanshmérinë e Kryetarit të kolegjit në Gjykatën Supreme. Rrjedhimisht, Gjykata vëren se në nxjerrjen e Aktgjykimit [Rev.nr.308/2015] të 12 janarit 2017, asnjë fakt nuk mund të mbështet konstatimin se gjykata nuk ka qenë e paanshme në kuptimin e testit subjektiv.
54. Prandaj, Gjykatës i mbetet të vlerësoj paanshëmérinë e gjykatës në kuptimin e testit objektiv, dhe rrjedhimisht, bazuar në praktikën e GJEDNJ-së, nëse (i) ka fakte dhe rrethana të mjaftueshme e të cilat mund të ngrenë dyshime legjitime sa i përket paanshmërisë së gjykatës; dhe (ii) këto dyshime për paanshmérinë e gjykatës në rrethanat e rastit konkret, mund të jetë objektivisht e justifikueshme.
55. Në kontekst të rrethanave të parashtruesit të kërkësës, përkatesisht në rrethana kur Gjykata Supreme ka vendosur dy herë nga një kolegj me përbërje identike, për të aplikuar testin objektiv, përtej parimeve të përgjithshme të elaboruara më lart, Gjykata thirret edhe në praktikën konkrete të GjEDNJ-së, përmes të cilës ajo kishte vendosur esencialisht mbi çështje të ngashme, përkatesisht nëse vendosja dy herë nga një përbërje identike e gjykatave përkatëse mund të cenoi testin objektiv për paanësinë e gjykatës dhe në çfarë rrethana.
56. Në këtë aspekt, GJEDNJ ka mbajtur se jodetyrimisht përbërja e njëjtë e trupave gjykuese në shqyrtimin e një çështje të njëjtë në fazë të ndryshme të procesit, rezulton në shkelje të së drejtës në gjykim të paanshëm dhe se shkelje të tillë të mundshme varen nga rrethanat specifike të një rasti. Sipas praktikës gjyqësore të GJEDNJ-së, nuk mund të thuhet se si rregull i përgjithshëm, në rastet kur një

gjykatë më e lartë e cila kthen një çështje në rishqyrtim, është e detyruar që çështjen të kthej te një kolegj me një tjetër përbërje. (Shih, rastin e GJENDJ-së, *Ringeisen kundër Austrisë*, Aktgjykim i 17 korrikut 1971, parografi 97).

57. Më specifisht, në rastet *Ringeisen kundër Austrisë* (Aktgjykim i GJEDNJ-së i 17 korrikut 1971); *Diennet Kundër Francës* (Aktgjykim i GJEDNJ-së i 26 shtatorit 1995) e *Ilmseher kundër Gjermanisë* (Aktgjykim i GJEDNJ-së i 4 dhjetorit 2018), Gjykata kishte mbajtur se “*nuk mund të konstatohet si rregull i përgjithshëm, që në aspekt të detyrimit për të qenë i paanshëm, që një gjykatë më e lartë që e kthen një çështje në rishqyrtim, është e detyruar të kthej çështjen te një trup me përbërje të re*”. Gjykata kishte theksuar se “*nuk ka bazë për dyshime legitime që mund të rrjedhin vetëm nga fakti që gjyqtarët që kishin marrë pjesë në nxjerrjen e vendimit të parë, nuk mund të marrin pjesë edhe në të dytin*”. Një qëndrim të tillë, Gjykata kishte mbajtur edhe në rastin *Thomman kundër Zvicrës* (Aktgjykim i GJEDNJ-së i 21 majit 1996). Në këtë rast, Gjykata nuk kishte gjetur shkelje në përbërjen e një kolegji që kishte vendosur dy herë përkitazi me çështjen e të njëjtit parashtrues. Gjykata në këtë rast kishte theksuar se me kthimin e çështjes në rigjykim, “*gjyqtarët e bëjnë një shqyrtim të ri dhe të tërësishëm të çështjes*”. (Shih, për më tepër, rastin e GJEDNJ-së, *Thomman kundër Zvicrës*, cituar më lart, parografi 33 dhe referencat në të).
58. Megjithatë, në kontekst të trupave gjykues/kolegjeve vendimmarrëse me përbërje të njëjtë, GJEDNJ, në rrethana të caktuara ka gjetur shkelje të së drejtës në gjykim të drejtë dhe të paanshëm. Rastet e GJEDNJ-së *Driza kundër Shqipërisë* (Aktgjykim i GJEDNJ-së i 13 nëntorit 2007) dhe *San Leonard Band Club kundër Maltës* (Aktgjykim i GJEDNJ-së i 29 korrikut 2004), hyjnë në këtë kategori.
59. Në rastin e parë, përkatësisht në rastin *Driza kundër Shqipërisë*, GJEDNJ, ndër të tjera, shqyrtoi pretendimet e parashtruesit përkatës përkitazi me mungesën e paanshmërisë së Gjykatës së Lartë, sepse, sipas pretendimit (i) tre prej gjyqtarëve të Gjykatës së Lartë ishin dy herë anëtarë të trupit gjykues; dhe (ii) Kryetari i Gjykatës së Lartë kishte luajtur rol të dyfishtë gjatë procesit të rekursit të ligjit. Përkitazi me të parën, GJEDNJ gjeti se të tre gjyqtarët që kishin marrë pjesë në trupin gjykues, dy herë kishin vendosur në disfavor të ankuesit dhe si rezultat, një situatë e tillë, mund të ketë ngritur dyshime legitime tek ankuesi në lidhje me paanshmërinë e Gjykatës së Lartë. GJEDNJ më tej kishte vlerësuar nëse këto dyshime ishin objektivisht të justifikueshme. GJEDNJ gjeti ky të jetë rasti sepse të tre anëtarët e turpit gjykues në fakt kishin vendosur përkitazi me një ankesë që ndërlidhej me çështje ligji dhe se të njëjtit “*do të vendosnin nëse kishin gabuar në vendimin e tyre të mëparshëm apo jo*”. Ndërsa përkitazi me rolin e Kryetarit të Gjykatës, GJENDJ kishte theksuar se procedurat e rekursit në interes të ligjit kishin filluar me kërkësë të të njëjtit dhe i cili tashmë kishte vendosur njëherë në disfavor të ankuesit, prandaj ajo kishte konstatuar se “*kjo praktikë nuk ishte e pajtueshme me kriterin e paanësisë subjektive të një gjyqtari*” sepse “*askush nuk mund të jetë në të njëjtën çështje paditës dhe gjyqtar*”.

60. Ndërsa në rastin e dytë, përkatësisht rastin *San Leonard Band Club kundër Maltës*, GJEDNJ, ndër të tjera, shqyrtoi pretendimet e parashtruesit përkatës përkitazi me mungesën e paanshmërisë së Gjykatës së Apelit, që kishte vendosur përkitazi me pranueshmërinë e kërkesës së tij për rigjykim. Parashtruesi përkatës pretendoi se i njëjtë panel i Gjykatës së Apelit që kishte vendosur përkitazi me Aktgjykimin e 30 dhjetorit 1994, përmes Aktgjykimit të 13 marsit 1995 e kishte refuzuar edhe kërkesën e tij për rigjykim të arsyetuar përmes pretendimeve për aplikim qartazi të gabuar të ligjit. Përputhshmëria me Kushtetutën dhe KEDNJ-në i Aktgjykimit të Gjykatës së Apelit ishte konfirmuar edhe nga Gjykata Kushtetuese Malteze, e cila kishte anuluar një Aktgjykim të Gjykatës Civile dhe e cila kishte trajtuar pretendimet kushtetuese të parashtruesit dhe kishte gjetur shkelje të së drejtës në gjykim të paanshëm si rezultat i përbërjes së njëjtë të panelit të Gjykatës së Apelit. (Shih për më tepër paragrafët 19 deri me 28 të rastit *San Leonard Band Club kundër Maltës*).
61. Në vlerësimin e përputhshmërisë me garancitë e nenit 6 të KEDNJ-së, GJEDNJ së pari u lëshua në vlerësimin nëse rr Ethanat e rastit konkret mund të ngrenë dyshime legjitime përkitazi me paanësisë e gjykatës. Në këtë aspekt, ajo gjeti se fakti që paneli i Gjykatës përkatëse të Apelit kishte vendosur dy herë në të njëjtën përbërje, përbënte një situatë e cila mund të ngrinte dyshime legjitime për paanshmërinë e saj (Shih, arsyetimin e detajuar në këtë kontekst në paragrafët 60, 61 dhe 62 të këtij rasti të GJEDNJ-së). Pas këtij determinimi, GJEDNJ, së dyti, u lëshua në vlerësimin nëse këto dyshime janë objektivisht të justifikueshme. GJEDNJ gjeti ky të jetë rasti. Ajo arsyatoi këtë gjetje bazuar në faktin se gjyqtarët e panelit të Gjykatës së Apelit, herën e dytë ishin të thirrur të vendosin përkitazi me një ankesë që ndërlidhej me çështje të aplikimit të ligjit dhe rrjedhimisht ishin të thirrur vet të vlerësojnë nëse ata kishin aplikuar ligjin në mënyrë qartazi të gabueshme, përkatësisht nëse ata vet kishin aftësinë për të aplikuar ligjin në mënyrë të drejtë. (shih për më tepër, paragrafin 63 të rastit konkret).
62. Gjykata vëren se në të dyja rastet, GJEDNJ kishte theksuar dhe kishte pranuar se në rr Ethanat kur trupi i njëjtë gjykues ka vendosur dy herë në të njëjtën çështje, mund të ketë dyshime legjitime nga perspektiva e palëve në proces përkitazi me paanshmërinë e gjykatës dhe se në rr Ethanat të tilla, më tej duhet të vlerësohet nëse këto dyshime mund të jenë në objektivisht të justifikueshme. Sipas GJEDNJ-së, siç është theksuar më lart, ky vlerësim duhet të bëhet në çdo rast veç e veç. (Shih, rastet e GJEDNJ-së *Driza kundër Shqipërisë*, cituar më lart, parografi 80; dhe *San Leonard Band Club kundër Maltës*, cituar më lart, parografi 62).
63. Në vlerësimin nëse në rr Ethanat të tilla dyshimet e parashtruesve të kërkesës mund të jenë objektivisht të justifikueshme, GJEDNJ mbajti se testi esencial ndërlidhet me natyrën e mjetit juridik që është përdorur dhe nëse në specifikat e një rasti, trupi përkatës gjykues është i thirrur për të vlerësuar dhe përcaktuar të metat e pretenduara të vendimit të tyre paraprak ose edhe më specifikisht, nëse aplikimi që ky trup gjykues ia kishte bërë paraprakisht ligjit, është adekuat dhe i mjaftueshëm. (Shih, në këtë kontekst, rastin e GJEDNJ-së, *San Leonard Band Club kundër Maltës*, cituar më lart parografi 64). Në rr Ethanat të tilla, GJEDNJ kishte gjetur se

frika e palëve sa i përket paanësisë së gjykatave përkatëse është objektivisht e justifikueshme.

64. Në kontest të rrethanave të rastit konkret, Gjykata, duke u bazuar në praktikën e GJEDNJ-së, vëren se fakti që kolegji në Gjykatën Supreme kishte përbërje identike në të dy rastet, mund të ngritë dyshime legitime nga perspektiva e palëve në proces përkitazi me paanshmërinë e gjykatës. Rrjedhimisht, në rrethana të tilla, duhet vazhdoj me vlerësimin nëse këto dyshime mund të jenë në objektivisht të justifikueshme.
65. Për të qenë këto dyshime objektivisht të justifikueshme, Gjykata duhet të shqyrtoj natyrën e çështjes që ky kolegj ka vendosur për herën e dytë. Në këtë kontekst, Gjykata rikujton, që Gjykata Supreme nxori Aktgjykimin e saj të dytë, përkatësisht Aktgjykimin [Rev.nr.308/2015] e 12 janarit 2017, pas shpalljes së pavlefshme të Aktgjykimit të saj të parë, përkatësisht, Aktgjykimit [Rev.nr.3018/2015] të 12 nëntorit 2015, nga Gjykata në rastin KI18/16. Kjo e fundit, siç është cekur më lart, kishte konstatuar se Gjykata Supreme, përmes Aktgjykimit të saj të parë, kishte nxjerrë një vendim i cili nuk përmbushte standarde standardet e një vendimi të arsyetur gjyqësor.
66. Në këtë aspekt, Gjykata thekson se Aktgjykimi i Gjykatës në rastin KI18/16 kishte të bëj ekskluzivisht me mungesën e arsyetimit të Aktgjykimit paraprak të Gjykatës Supreme, përkatësisht, Aktgjykimit [Rev.nr.308/2015] të 12 nëntorit 2015. Gjykata nuk kishte gjetur shkelje përkitazi me aplikimin qartazi të gabuar apo arbitrar të ligjit. Në rrethanat e rastit konkret, në nxjerrjen e Aktgjykimit të dytë, përkatësisht Aktgjykimit [Rev.nr.308/2015] të 12 janarit 2017, anëtarët e kolegji të Gjykatës Supreme (i) nuk kanë qenë të thirrur të vlerësojnë dhe determinojnë nëse ata kanë aplikuar ligjin në mënyrë qartazi të gabuar, apo edhe më specifisht, vet të vlerësojnë aftësinë e tyre për aplikimin e duhur dhe të mjaftueshëm të ligjit; por (ii) kanë qenë të detyruar që të arsyetojnë më tej vendimin e tyre bazuar në specifikat dhe udhëzimet e Aktgjykimit të Gjykatës në rastin KI18/16.
67. Rrjedhimisht, rrethanat e rastit konkret dallojnë me ato të rasteve *Driza kundër Shqipërisë* dhe *San Leonard Band Club kundër Maltës*. Kjo sepse në rastin e parë, duke vepruar sipas ankesës, i njëjtë kolegj i Gjykatës së Lartë herën e dytë ishte i thirrur të vlerësojë nëse kishte aplikuar ligjin në mënyrë qartazi të gabuar herën e parë, përtej faktit që Kryetari i kolegji përkatës kishte luajtur rol të dyfishtë në procesin e rekursit të ligjit. Ndërsa, në rastit e dytë, ngashëm, një kolegj Gjykate Apeli që kishte vendosur një herë në disfavor të parashtuesit përkatës, vendosi edhe herën e dytë për të refuzuar kërkësën e tij për rigjykim, duke qenë i thirrur kështu që herën e dytë të vlerësoj vet nëse ka aplikuar ligjin në mënyrë të drejtë herën e parë.
68. Prandaj, përderisa përbërja e njëjtë e kolegji në nxjerrjen e Aktgjykimit të kontestuar në rrethanat e rastit konkret, bazuar në praktikën gjyqësore të GJEDNJ-së, është arsy e mjaftueshme për të (i) ngritur dyshime legitime për parashtuesin

e kérkesës pér paanshmérinë e kësaj gjylkate; megjithatë, (ii) këto dyshime, në rrrethanat e rastit konkret, nuk janë objektivisht të justifikueshme.

69. Kjo sepse, në rrrethanat e rastit konkret, siç është cekur më lart, bazuar në konstatimin e Aktgjykimit të Gjykatës në rastin KI18/16, Gjykata Supreme ka qenë e detyruar vetëm të (i) arsyetoj më tej vendimin e saj paraprak bazuar në udhëzimet e Gjykatës në mënyrë që i njëjti, të plotësoj standardet e një vendimi të arsyetuar gjyqësor; dhe (ii) jo të vlerësoj nëse vet ai kolegj herën e parë ka aplikuar ligjin në mënyrë qartazi të gabuar apo thënë ndryshe, të vlerësoj nëse vet ai ka qenë në gjendje të aplikoj ligjin në mënyrë të duhur.
70. Përfundimisht, dhe siç është arsyetuar në këtë Aktgjykim, Gjykata ka gjetur se (i) Gjykata Supreme edhe herën e dytë ka dështuar të arsyetoj mjaftueshëm vendimin e saj, duke konstatuar kështu se edhe Aktgjykimi i dytë i Gjykatës Supreme është nxjerrë në shkelje të së drejtës së parashtruesit të kérkesës pér një vendim të arsyetuar gjyqësor në kundërshtim me garancitë e përcaktuara me nenin 31 të Kushtetutës në lidhje me nenin 6 të KEDNJ-së; por megjithatë nuk ka gjetur se (ii) ky Aktgjykim është nxjerrë nga një gjylkate e anshme në kuptimin e testit subjektiv dhe objektiv të përcaktuar përmes praktikës gjyqësore të GJEDNJ-së.
71. Gjykata në fund vëren se parashtruesi i kérkesës gjithashtu pretendon shkelje të paragrafit 4 të nenit 21 të Kushtetutës dhe të cilin vetëm e ka përmendor dhe cituar përbajtjen e tij pa dhënë shpjegime se si dhe në cilat rrrethana të rastit kjo dispozitë mund të jetë cenuar. Pér më tepër, kjo dispozitë kushtetuese në substancën e saj në mënyrë specifike iu referohet “*personave juridikë*”, duke përcaktuar se të drejtat themelore vlejnë edhe pér ata pér aq sa janë të zbatueshme, duke nënkuptuar mundësinë që edhe personave juridikë mund t'u cenohen të drejtat dhe liritë themelore kur ato gjejnë zbatim në atë rast konkret. Në rastin konkret, parashtruesi i kérkesës kanë paraqitur një kérkesë individuale dhe në këtë kontekst, Gjykata nuk gjen se ka ndonjë lidhshmëri në mes të kérkesës së tyre dhe dispozitës përkatëse kushtetuese. (Shih, ndër të tjera, rastin e Gjykatës KI143/16, me parashtrues *Muharrem Blaku dhe të tjerët*, Aktvendim pér Papranueshmëri i 8 qershorit 2018, paragrafi 75).

Përfundim

72. Gjykata thekson se (i) e drejta pér një vendim të arsyetuar gjyqësor dhe (ii) pavarësia dhe paanshmëria e gjylkates, të garantuara me nenin 31 të Kushtetutës në lidhje me nenin 6 të KEDNJ-së, çështje këto të ngritura nga parashtruesi i kérkesës në rrrethanat e rastit konkret, janë çështje esenciale kushtetuese.
73. Në rrrethanat e rastit konkret, Gjykata ka gjetur se Aktgjykimi [Rev.nr 308/2015] i 12 janarit 2017 i Gjykatës Supreme nuk ka evituar të metat e evidenteuara nga Aktgjykimi i Gjykatës në rastin KI18/16 dhe rrjedhimisht, vazhdon të mos i plotësojë standardet e një vendimi të arsyetuar gjyqësor të garantuar me nenin 31 të Kushtetutës në lidhje me nenin 6 të KEDNJ-së.

74. Megjithatë, Gjykata nuk ka gjetur se Aktgjykimi [Rev.nr 308/2015] i 12 janarit 2017 i Gjykatës Supreme, është nxjerrë nga një gjykatë e anshme në kuptimin e testit subjektiv dhe objektiv të paanshmërisë së gjykatës të përçaktuar nga praktika gjyqësore e GJEDNJ-së, sepse edhe pse i njëjtë është nxjerrë nga përbërja identike e kolegjit dhe i cili kishte vendosur dhe kishte nxjerrë edhe Aktgjykimin paraprak, përkatësisht, Aktgjykimin [Rev.308/2015] e 12 nëntorit 2015, duke rezultuar kështu në dyshime legitime për paanshmërinë e gjykatës, në vlerësimin e Gjykatës këto dyshime, në rrrethanat e rastit konkret, nuk janë objektivisht të justifikueshme.

PËR KËTO ARSYE

Gjykata Kushtetuese, në pajtim me nenin 113.7 të Kushtetutës, nenin 20 të Ligjit, dhe rregullat 56 (1) dhe 74 (1) të Rregullores së punës, njëzëri, në seancën e 17 majit 2019:

- I. DEKLARON që kërkesa është e pranueshme.
- II. KONSTATON se ka pasur shkelje të nenit 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm] të Kushtetutës në lidhje me paragrafin 1 të nenit 6 (E drejta për një proces të rregullt) të Konventës Evropiane për të Drejta të Njeriut.
- III. DEKLARON të pavlefshëm Aktgjykimin e Gjykatës Supreme të Kosovës, Rev. nr. 308/2015, të 12 janarit 2017.
- IV. KTHEN Aktgjykimin e Gjykatës Supreme për rishqyrtim në pajtim me Aktgjykimin e kësaj Gjykate;
- V. MBETET e angazhuar në këtë çështje në pritje të zbatimit të urdhrit;
- VI. URDHËRON që ky Aktgjykim t'u kumtohet palëve dhe, në pajtim me nenin 20.4 të Ligjit, të publikohet në Gazetën Zyrtare;
- VII. DEKLARON që ky Aktgjykim hyn në fuqi menjëherë.

Gjyqtarja raportuese

Gresa Caka-Nimani
Gresa Caka-Nimani

Kryetarja e Gjykatës Kushtetuese

Arta Rama-Hajrizi